

Józef Cezary Kałużny, *Wstęp*, [w:] *Starożytność chrześcijańska. Materiały zebrane*, red. Józef Cezary Kałużny, t. 4, Kraków 2016, s. 5–6.
DOI: <http://dx.doi.org/10.15633/9788374385282.01>

Wstęp

Mam przyjemność przekazać w Państwa ręce czwarty już tom *Starożytności chrześcijańskiej*, który w sposób szczególny pochyla się nad dwiema kwestiami. Pierwszą jest źródło historyczne, a drugą – badacz. Dlatego pierwsza część, zatytułowana *Niecodzienne świadectwa codzienności*, prezentuje źródła będące świadectwem chrześcijańskich pragnień i tęsknot, a jednocześnie stanowiące dowód mocnego osadzenia chrześcijan w codzienności świata antycznego. Pochylamy się nad źródłem, które mówi o wychowaniu chrześcijańskim stawiającym sobie za wzór antyczny model *vir bonus* (E. Dusik-Krupa); źródłem, które staje się świadectwem wcielenia w życie tegoż modelu za sprawą świadectwa męczeństwa św. Eulalii (J. Małocha); ale także źródłem pomagającym rzucić nieco światła na problematykę „chrześcijańskich” artefaktów magicznych, czyli zmierzenie się z pytaniem o możliwe przyczyny zastosowania w chrześcijańskich tekstach napisów o charakterze zaklęć, egzorcyzmów i innych formuł (T. Dekert); czy w końcu źródłem opisującym przebieg ceremonii pogrzebowej odnotowany w *Ordo Romanus* (J. J. Janicki). A zatem w pierwszej części znajdziemy artykuły, w których źródła stają się świadectwem wielopłaszczyznowej obecności chrześcijan w świecie późnego antyku. Jednak nie tyle trwania chrześcijan w tej rzeczywistości, ile głębokiego zanurzenia się w tym świecie i przeżywania go, a nawet więcej – odczytywania tego świata w zupełnie nowy, zgodny z ich wiarą, sposób.

Druga część, podobnie jak w tomie poprzednim, poświęcona została badaczom antyku chrześcijańskiego, z tą jednak różnicą, że tym razem bohaterami artykułów są polscy badacze starożytności chrześcijańskiej. Materiał prezentowany w tej części stanowi pokłosie konferencji naukowej „Historia polskich badań nad antykiem chrześcijańskim”, zorganizowanej przez Koło Naukowe Doktorantów Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, która odbyła się 22 kwietnia 2015 roku w Krakowie. W większości prezentowane były sylwetki nieznanymi badaczy, takich jak: ks. Władysław Żyła (J. C. Kałużny, A. Siwek), ks. Marcin Czermiński SJ (M. Sędlak), ks. Adolf

Hytrek (B. Sałaj) czy ks. Eustachy Skrochowski (M. Sanak). Znalazły się w tym gronie również dwie znakomitości: prof. Kazimierz Michałowski (Ł. Kościółek) i św. Józef Bilczewski. Ten ostatni doczekał się nawet dwóch omówień; najpierw zaprezentowane zostały wybrane aspekty jego badań (K. Bogusz), a następnie zwrócono uwagę na mecenat naukowy świętego arcybiskupa Lwowa (J. C. Kałużny).

Trzecia część periodyku – *Varia*, mieści wybrane materiały z konferencji naukowej „Źródła pisane z punktu widzenia historyka, filologa i archeologa”, zorganizowanej przez Międzywydziałowe Kolegium Języków Obcych УРPIII dnia 23 listopada 2013 roku. Omówienia te stanowią ciekawą refleksję nad trudnościami, z jakimi spotykają się dziś tłumacze i lektorzy języków klasycznych, a zarazem doskonale korespondują z artykułami prezentowanymi w pierwszej części tomu. Zwrócono w nich uwagę na problemy z tłumaczeniem tekstu przez studenta, gdy ten nie zna kontekstu historycznego (B. Tuszewska). Przedstawiano także metody nauczania języka łacińskiego oparte o klucz „łatwiej tłumaczę, bo rozumiem, co tłumaczę” (B. Frontczak). Pojawiają się tu również dwa komunikaty traktujące o podejściu do języka syryjskiego w ośrodkach naukowych z innych krajów. Przy czym placówki europejskie omawia ks. J. W. Żelazny, a Ekumeniczny Instytut Badawczy św. Efrema w Kottayam (Indie) prezentuje ks. M. Potoczny. Książkę zamykają recenzje i omówienia oraz krótkie noty biograficzne o autorach publikacji.

Jako redaktor mam przyjemność powitać w kolegium redakcyjnym dwóch nowych członków: ks. prof. dr. hab. Norberta Widoka (Uniwersytet Opolski), specjalistę w zakresie patrologii i historii Kościoła starożytnego, oraz dr. Tomasza Dekerta (Akademia Ignatianum), religioznawcę, któremu szczególnie bliski jest chrześcijański antyk; mam nadzieję na owocną współpracę przy tworzeniu kolejnych tomów *Starożytności chrześcijańskiej*.

Józef Cezary Kałużny